

Az angolszász országok kompetencia alapú tanárképzési és szaktanárképzési tapasztalatai

Dr. Kelemen Gyula

HEFOP 3.5.1.

„Korszerű felnőttképzési módszerek kidolgozása és alkalmazása”

Tanár-továbbképzési alprogram

„Szemináriumok”

Balatonvilágos
2007. október 24-26.

Magyarország célba ér

NEMZETI
FEJLESZTÉSI
TERV

Új pedagógus kompetenciák létrejöttének okai

- A globalizáció
- Az egész életen át tartó tanulás szükségessége
- Az informatika térhódítása
- **A megnövekedett a pedagógusok társadalmi felelőssége**

Az oktatás-képzés és a gazdasági teljesítmény közötti kapcsolat megköveteli

- A magas színvonalú tömegoktatást
- Az oktatás **gyakorlatias** irányba való elmozdítását

A magyar tanárképzés megújulásának kérdései

- Értékek megőrzése
- Gyakorlati elvárásoknak való megfelelés
- A felnőttoktatás a figyelem központjába került
- Milyen példát kövessünk? (USA, EU kompetencia alapú képzések tapasztalatai)

Kompetencia-alapú tanárképzés az angolszász területeken

Egyesült Államok

- Az instrumentalista képzés a gyakorlat fontosságát emelte ki
- 80as évek szövetségi államai a tantárgyszám növelése helyett a tantárgy-minőségre helyezték a súlyt (oka a nemzetközi diákversenyek gyenge eredménye)
- Az emberi erőforrás kihasználásának hatékonyabbá tétele indokolta
- Az elvárt feladatok összetevőit vizsgálták – kompetencia
- Egységes elismerési rendszerre törekednek (National Board for Professional Teaching Standards)

Egyesült Királyság

- USA mintájára
- British Educational Research Association (**BERA**) 1990-től kompetencia alapú tanárképzés bevezetésével foglalkozott kutatási hálózat megalapításának szükségessége
- Kutatási szeminárium sorozat (Oxford, Sheffield, Kelet Anglia, Bristol- Nyugat Angliai Egyetem)

Félelmek a BERA kutatásai alapján

- Túlzottan tökéletes adminisztratív, **hivataloskodó** modellek létrejötte
- Tanári professzionalizmus értékeit **nem korlátozza-e** a „hasznos gyakorlat”
- A kompetenciák érték és eredmény orientáltsága **biztosítja-e** a tanítás sokoldalúan motivált erkölcsi és személyiségfejlesztő irányultságát
- **Honnan származnak** a kompetencia fogalmak (szakembertől, kormányilletékesektől, munkaköri leírásból, professzionális folyamatokból, szakfelügyelőktől, politikusoktól)?
- **Képesek-e** a hagyományosan képzett tanárok a kompetencia rendszerű tanításra? („Tanítsunk úgy ahogy minket tanítottak”)

Ausztrália

- A reformokat a kormány politikája nagy mértékben befolyásolta (eredmény alapú tantervi szemléletmód)
- Az iskolák minősége az ország gazdasági jövőjének záloga
- **Professzionalista standardok** (hangsúly a bemenetről a kimenetre)
- Mi kell ahhoz hogy valaki kompetens tanár legyen?

Kompetenciák standardizálhatósága

Standard

- Valamely munkának szokásos mértéke, egységnyi mérhető része, minőségileg bemérhető (szabványos) előírás
- Egységes állandó színvonal
- A kompetencia végrehajtásához szükséges viselkedés és gyakorlat

A standardok kialakításának 3 fő területe

1. Tanulmányi standardok jellemzői

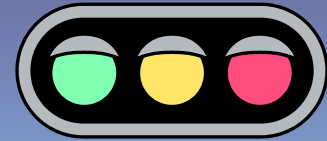
- Pontos cél és kimenet meghatározása
- Készségek pontos megfogalmazása
- A tudáselemek meghatározottak
- Egyértelmű megértési szintek
- A gyakorlat pontos leírása
- A szerepek meghatározása és elsajátítási útjának bemutatása

2. Döntési felelősség kérdésének meghatározása

- Tesztek kidolgozása
- Tanári felkészültség ellenőrzése
- Tanárok továbbképzése
- Iskolák felelősségre vonását biztosító program

3. Irányítási rendszer átalakítása

- Az intézmények felelősek legyenek a standard elérését biztosító oktatási módszerek, és eszközök kidolgozásáért
- Világos és egységes -az elemitől a középiskola befejezéséig tartó- tanterv

Angolszász tapasztalatok

- A türelem és a széleskörű együttműködés a kompetenciák és standardok kialakításában
- Konszenzus a tanárképzéssel foglalkozó kutatók, oktatáspolitikusok és szakemberek között (meetingek)
- Pedagógusok meggyőzése, érdekelté tétele (Mert különben ellene dolgoznak)

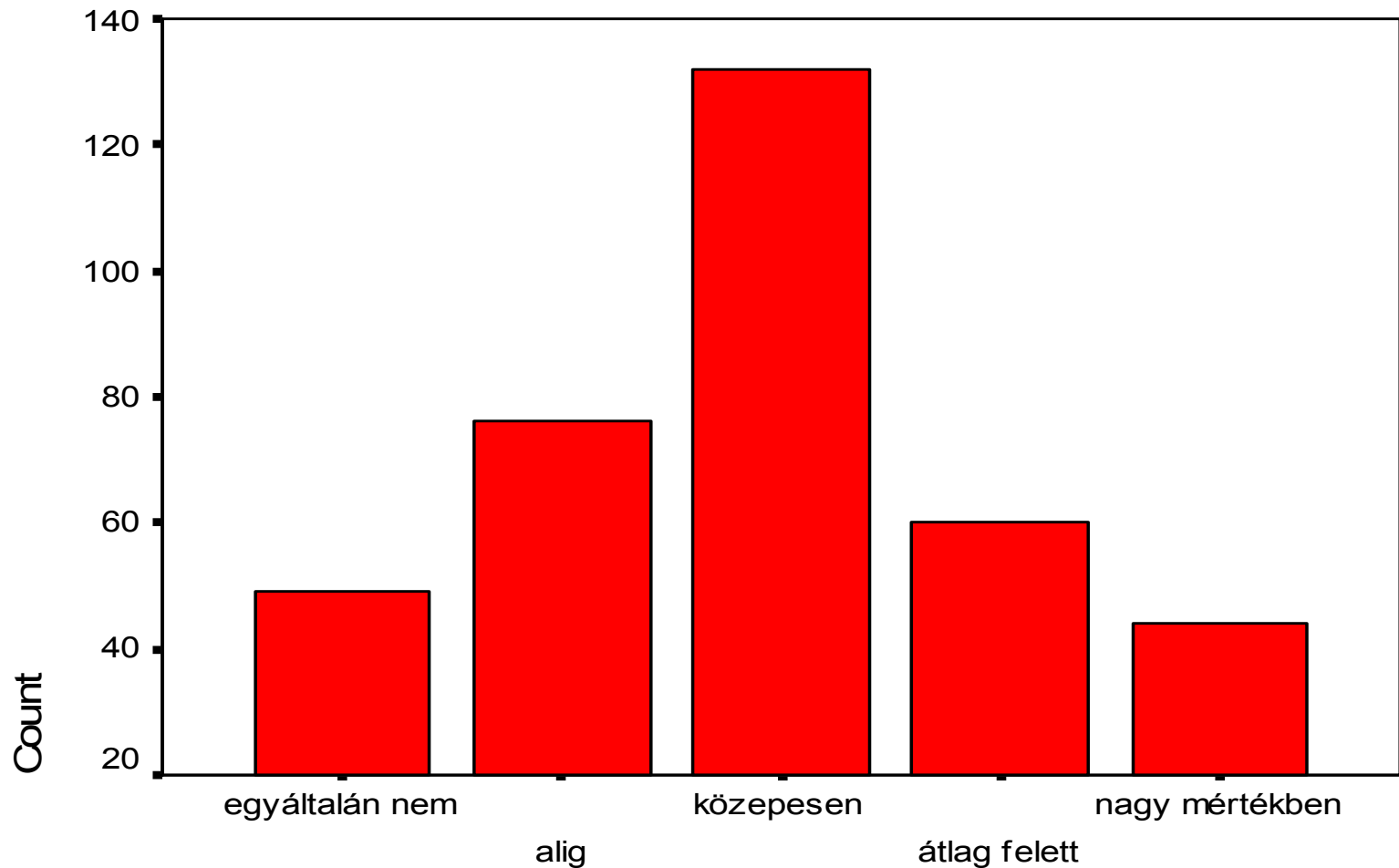
Tanulságok a pedagógusképzés számára

- Új szakmai profil kialakítása szükséges
- Minőségbiztosítás a kompetenciákba beépült legyen (Külső ellenőrzés + képzés monitorozása > minőségbiztosítás)
- Sokkal szorosabb gyakorlati kapcsolat az iskolákkal (Több iskolaszintű kutatás, önreflexiós képességek erősítése)
- Nyitottabb képzés (Új oktatásszervezési formák, intenzívebb együttműködés a partnerek között)

Kulcskompetenciák vizsgálata Magyarországon

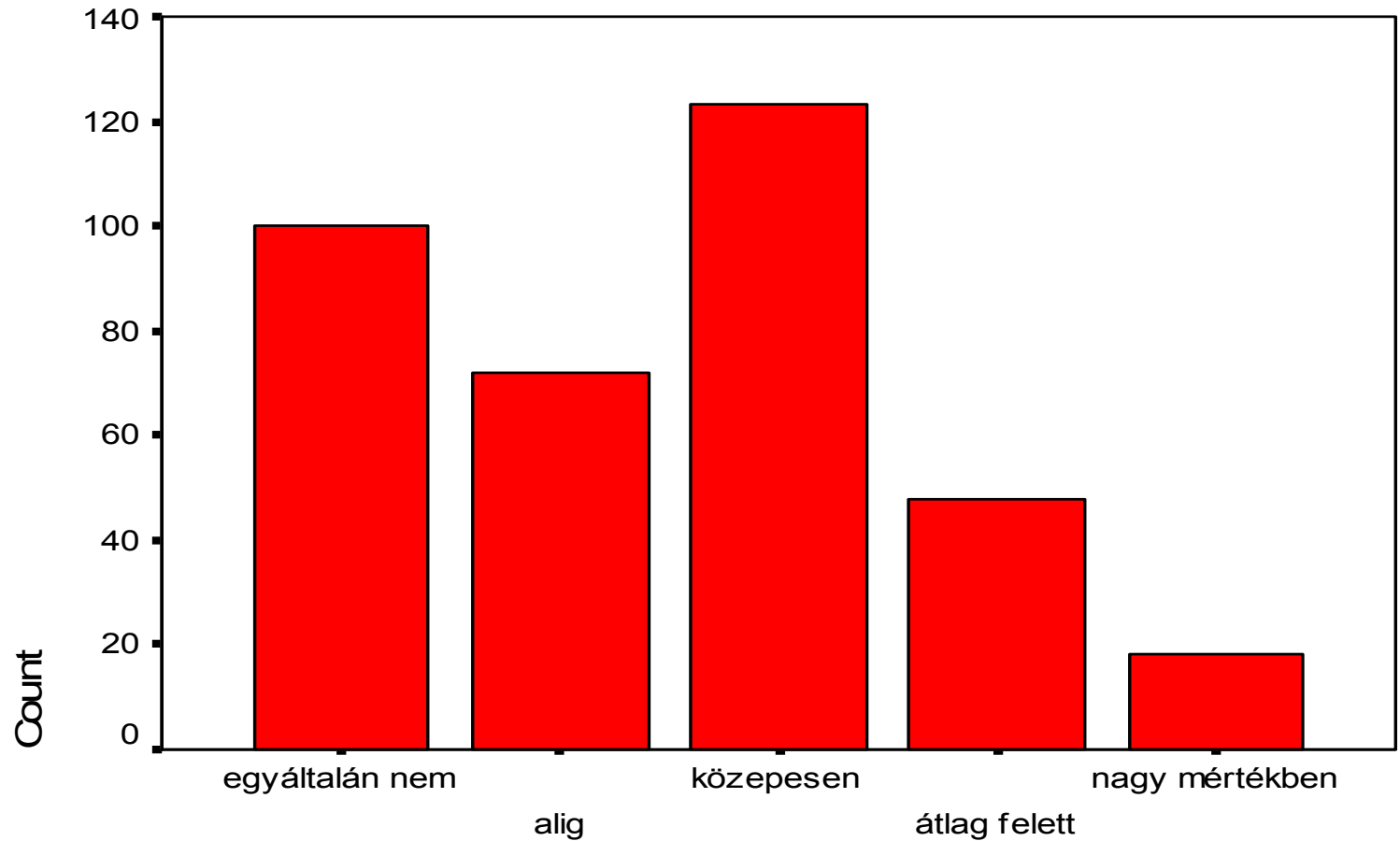
Egy általam végzett vizsgálat során 61 kompetenciáról kérdeztem meg az általános iskolában és középiskolákban dolgozó pedagógusokat (351 fő) az ország minden részéről véletlen mintavételezéssel.

Pályázatok írása

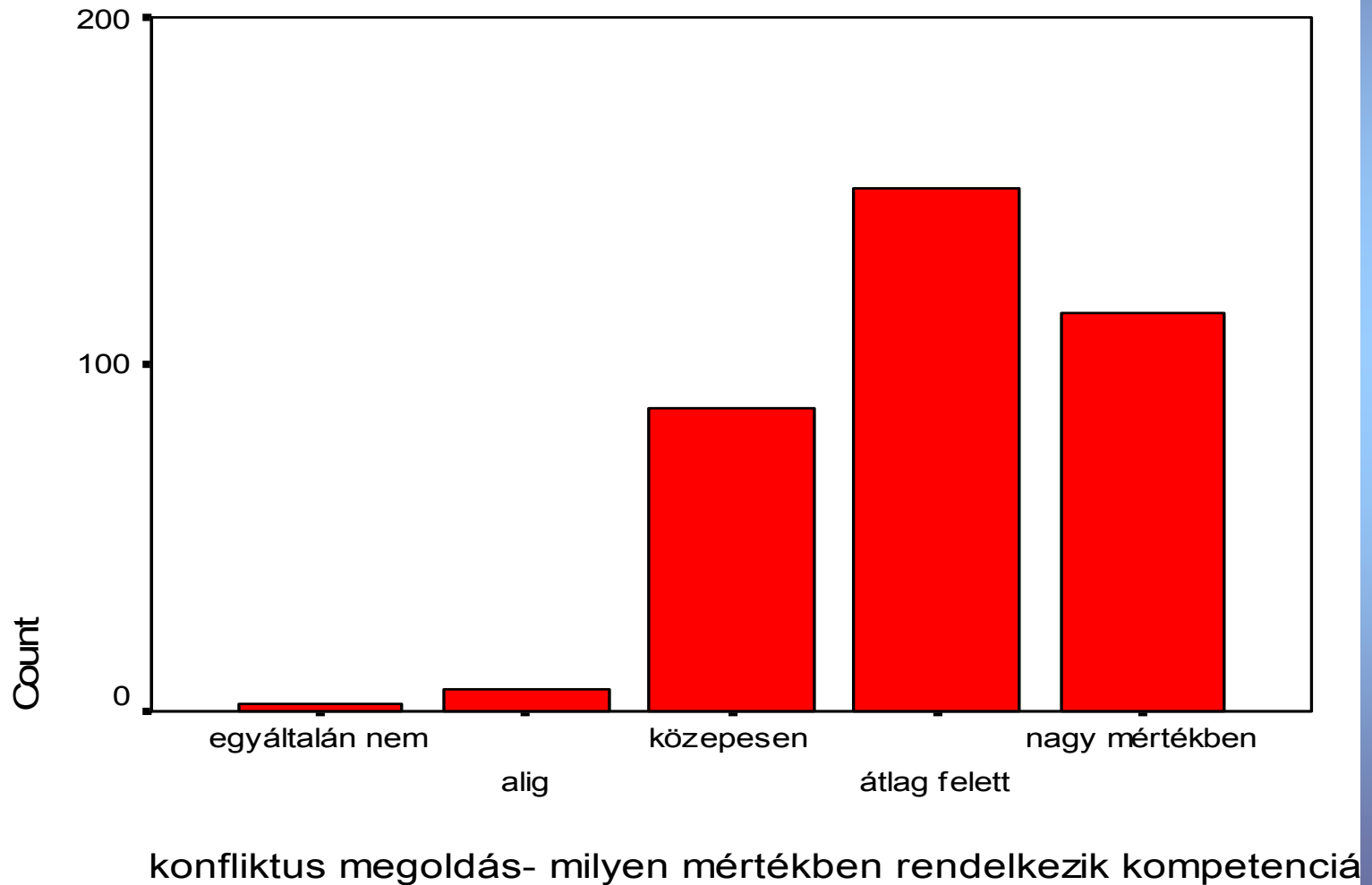
pályázatok írása -milyen mértékben rendelkezik kompetenciával

Projectvezetés

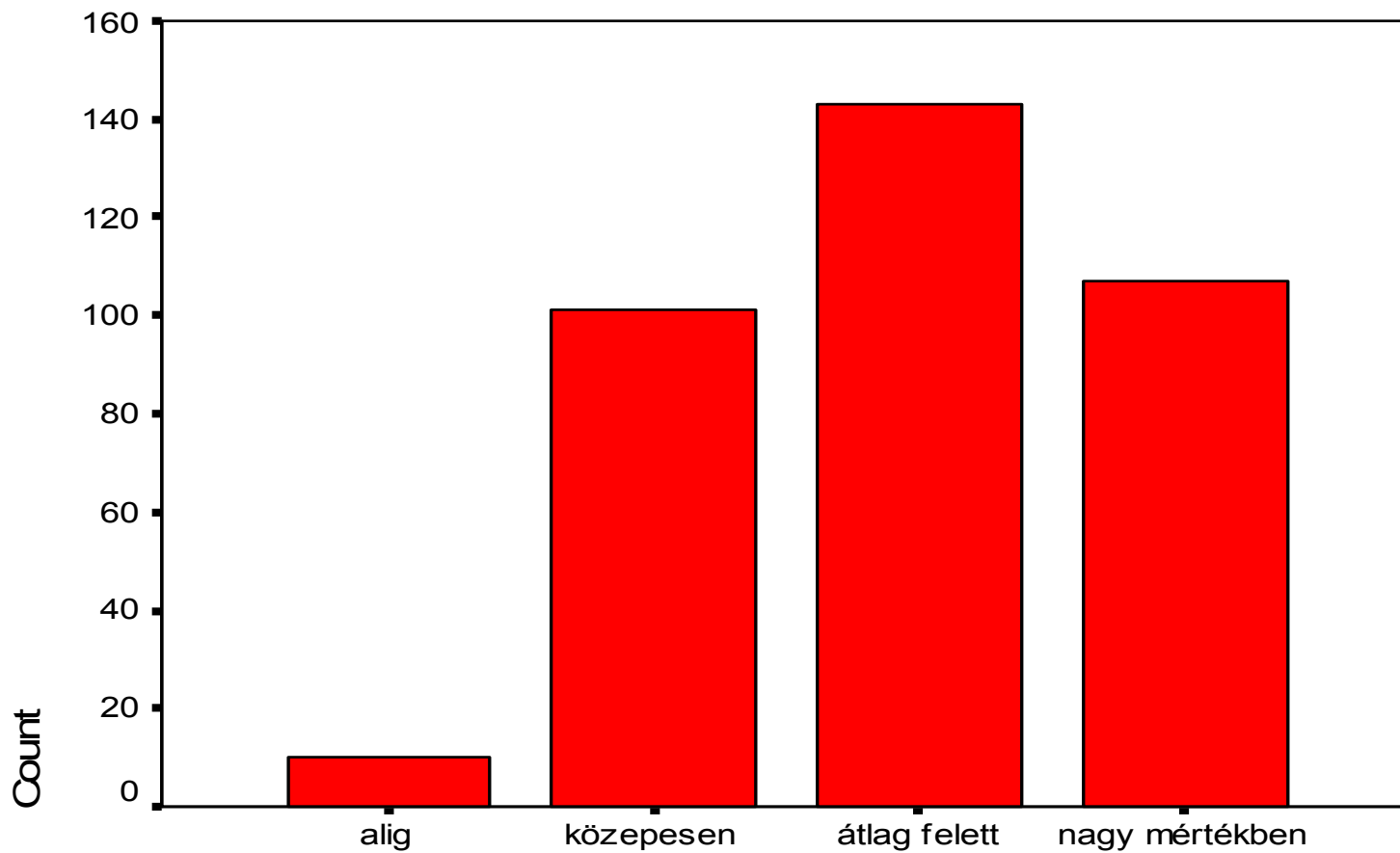

projekvezetés - milyen mértékben rendelkezik kompetenciával

Konfliktusmegoldás

Stressztűrés

tekintély- milyen mértékben rendelkezik kompetenciával

Köszönjük a figyelmet!

